

Titel: Retterne.

Citation: "Retterne.", i *1913/1914: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r24-shoot-chptrd1e87.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: 1913/1914: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne, samt Sø- og Handelsretten i København.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov. Det samme gælder om de i Lov Nr. 35 af 15. Februar 1895 omhandlede Kon- sularretter, den ved Lov Nr. 225 af 14. April 1905 § 35 under Navn af Akkordretten oprettede Domstol, de i Lov Nr. 77 af 19. April 1907 §§ 11 og 12 og i Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912 omhandlede Voldgiftsretter samt den i sidstnævnte Lovs § 7 omhand- lede staaende Voldgiftsdomstol, for saa vidt der ved de nævnte Love er fastsat særlige Regler for disse Retter. Regeringen bemyndiges dog til ved kongelig Anordning at fastsætte saadanne Lempelser i disse Særregler, som denne Lov nødvendiggør.

Det har sit Forblivende ved de Bestemmelser om Procesmaaden ved den faste Voldgiftsret, som indeholdes i Lov Nr. 81 af 12. April 1910, dog at Bestemmelserne i nærværende Lov komme til Anvendelse i Stedet for de tilsvarende Regler i Lov Nr. 53 om Rettens Pleje af 26. Marts 1909.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for hele Riget. Den har sit Sæde i København og bestaar af en Formand og 12 andre Højesteretsdommere. I Formandens Sted træder i fornødent Fald den efter Embedsalder ældste af Rettens tilstedeværende Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 9 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Høje- steretsdommere til Raadighed, kalder Formanden en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuld- mægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Formand træffer Be- stemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i København og Landsover- retten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i København, bestaar af en Formand og 17 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Formand og 12 andre Landsdommere.

I Formandens Forfald træder i fornødent Fald det efter Embedsalder ældste tilstedeværende Medlem af Retten i hans Sted.

§ 5.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler. Endvidere kan Kære rejses for Landsretten over Underrettens Afgørelser vedrørende de i § 14 a—c ommeldte Forhold.

§ 6.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagerne Fordeling mellem Dommerne bestemmes af Formanden efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 7.

I de Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, samt i andre Sager, naar de i Medfør af § 11 behandles ved et Ting (jvf. § 23) udenfor Rettens Sæde, kan Landsrettens Formand overdrage til en anden af Rettens Dommere at beklæde Formandspladsen. Ved hver Landsret kan, om fornødent, saadant Hverv overdrages til 3 af Rettens Dommere. Overdragelsen sker for et Aar ad Gangen og kan fornyes.

§ 8.

I andre Sager end de i § 7 nævnte beklædes Formandspladsen af Rettens Formand eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Embedsalder ældste af de Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 9.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Sø- og Handelsretten bestaar af en af Kongen beskikket Formand, en ligeledes af Kongen beskikket

Næst- formand samt saa mange handelskyndige og søkyndige Medlemmer, som fastsættes ved kongelig Anordning, der endvidere bestemmer Medlemmernes Funktionstid.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skulle gælde om dem. De søkyndige Medlemmer behøve ikke at have Bopæl i København.

Til at deltage i Behandlingen af borgerlige Sager, der falde ind under § 12, Nr. 1, og § 13, Nr. 5, i Lov af 19. Februar 1861 og angaa Forholdet mellem Skibs- førere og Mandskab eller Handelsbetjentes og Lærlinges Tjenesteforhold til deres Principaler, eller Straffesager efter nævnte Lovs § 17, anlagte mod Mandskabet, vælges et ved kongelig Anordning fastsat Antal Medlemmer, hvis Funktionstid ligeledes bestemmes ved Anordningen.

Disse Medlemmer vælges af den i Lov 19. Februar 1861 § 3 nævnte Valg- forsamling blandt Mænd, der foruden at fyldestgøre de i Lovens § 4, 2det og 4de Punktum, fastsatte Betingelser høre til Skibes Mandskab eller til det underordnede Handelspersonale.

Af disse Medlemmer tiltræder der eet, naar Retsformanden eller en af Parterne i ovennævnte Sager forlanger det.

Til at sætte Retten udkræves under Domsforhandling i borgerlige Sager, der i Medfør af §§ 224—225 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden eller Næstformanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere, under Domsforhandling i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, af Formanden eller Næstformanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Under Forberedelse af Domsforhandling i borgerlige Sager beklædes Retten af Formanden, henholdsvis Næstformanden alene, dog at denne altid er berettiget til at tilkalde indtil 4, henholdsvis 2 sø- eller handelskyndige Dommere og, dersom Retshandlingen angaar en Sag, der skal paadømmes ved Sø- og Handelsretten, og den bestaar i Vidneførsel, Afhjemling af Syn eller Skøn, Afhøring af Part, Modtagelse af Parts eller Kendelse om et omtvistet Punkt, i Reglen bør tilkalde samtlige de sø- eller handelskyndige Dommere, der skulle deltage i Paadømmelsen, for saa vidt saadan Tilkaldelse ikke i det enkelte Tilfælde frembyder Vanskeligheder.

Under Domsforhandling i Straffesager, samt naar Søforklaringer eller Søforhør skulle optages, dannes Retten af Formanden eller Næstformanden og 2 søkyndige Dommere. I førstnævnte Sager kan det dog, enten straks ved Sagens Begyndelse eller senere, af Formanden, efter Samraad med Næstformanden, bestemmes, at der skal tilkaldes 4 søkyndige Dommere, naar Sagens Omstændigheder tale derfor, saasom at der formenes at blive Spørgsmaal om at frakende Skipper Ret til at føre Skib eller Styrmand, Maskinmester eller Lods Ret til at gøre Tjeneste i saadan Egenskab, eller at i Tilfælde af Skibes Sammenstød, eller lignende, Sagen kan afføde betydelige Erstatningskrav. Udenfor Domsforhandling beklædes Retten i Straffesager af Formanden eller Næstformanden alene. Endvidere er Formanden eller Næstformanden berettiget til paa egen Haand at slutte offentlige Politisager paa den i §§ 936 og 937 nævnte Maade.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og

ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Sagen behandlet som Sø- og Handelssag.

I København blive Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af Formanden eller Næstformanden. I hvert enkelt Bos Behandling deltage Formanden eller Næstformanden og 2 af de sø- og handelskyndige Medlemmer.

Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skulle deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

Forretningernes Fordeling mellem Formanden og Næstformanden bestemmes af Formanden efter Forhandling med Næstformanden.

§ 10.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne

Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Formand træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

Ved Sø- og Handelsretten indrettes et af Formanden ledet Skriverkontor, hvorved ansættes en Justitssekretær samt to Fuldmægtige foruden det øvrige fornødne Kontorpersonale.

§ 11.

Domsbehandling af Sager, i hvilke Nævninger skulle medvirke, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kongelig Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen der skal henlægges til hvert af disse Tingsteder.

Naar der i andre Landsretssager i første Instans er truffet Bestemmelse om, at umiddelbar Bevisførelse undtagelsesvis skal finde Sted (§§ 360, 369 og 922), kan Landsretten, naar det for saadan Bevisførelses Skyld findes formaalstjenligt, bestemme, at Domsforhandlingen helt eller delvis skal foregaa udenfor Rettens Sæde. Sager, i hvilke saadan Bestemmelse er truffen, kunne henvises til Behandling og Paakendelse paa de Ting, der i Henhold til Reglen i denne Paragrafs 1ste Stykke afholdes udenfor Landsrettens Sæde.

§ 12.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Staden København udgør en Underretskreds. I øvrigt deles Riget i 70 By- og Herredsretskredse, saaledes som det angives paa den nærværende Lov vedføjede Tavle. Forandring i Underretskredsens Omraade kan ske ved kongelig Anordning.

§ 13.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager og Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov.

§ 14.

Til Underretternes Virkekreds henhører fremdeles udenfor den egentlige Retspleje, hvortil ogsaa henregnes Skifte-, Auktions- og Fogedvirksomhed:

F. t. L. om Rettens Pleje.

a. Tinglæsningsvæsenet;

b. de Retsbetjentene ved Lov af 23. Januar 1862 angaaende Tiendevederlagets Be-
rigtigelse paahvilende Forretninger;

c. Udmeldelse af Syns- og Skøns mænd udenfor Retsplejen, for saa vidt den ikke kan ske af Øvrigheden, jvf. §

213, samt

d. Formandsskabet i Landvæsenskommissioner overensstemmende med Lov af 30. December 1858 § 2.

§ 15.

Københavns Byret, som udgør Underret for København, bestaar af en Formand og 20 andre Dommere. Af disse ere to Fogder og to Skifteforvaltere. Byretten deles i 16 Afdelinger, som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Almindelige Regler om Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne fastsættes af Rettens Formand med Justitsministerens Billigelse. Indenfor de herved dragne Grænser foretages Fordelingen af Formanden, der tillige efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer fordeler Afdelingerne mellem disse. Naar det gøres fornødent, kan Formanden overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

§ 16.

Til Københavns Byret hører et Skriverkontor samt et Pante- og Brevskriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Byrettens forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager og Skiftevæsenet høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes 21 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Fogedforretninger og de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger kunne, for saa vidt der ikke derved bliver Spørgsmaal om Afgørelse af Tvistigheder, efter Dommerens Bestemmelse udføres af en Fuldmægtig eller en anden dertil af Byrettens Formand bemyndiget Person. To af Fuldmægtigene tillægges der under Benævnelsen Underfogder Bemyndigelse til paa eget Ansvar at afsige de under Fogedforretninger forefaldende Kendelser, saaledes at der med Hensyn til Paaanke og Kære gælder de samme Regler som med Hensyn til vedkommende Dommere i Byretten, jvf. Kapitel 53.

Pante- og Brevskriverkontoret, hvorunder Skøde- og Pantebøgernes Førelse hører, forestaas af en Pante- og Brevskriver, og der ansættes 4 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Beslutninger vedkommende Bøgernes Førelse kunne indenfor det af Pante- og Brevskriveren fastsatte Omraade tages af en Fuldmægtig paa eget Ansvar. Tinglæsninger og Aflæsninger foregaa ved de Afdelinger, som behandle borgerlige Domssager. Rettens Formand fastsætter Fordelingen med Justitsministerens Billigelse.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas for Fogedforretningernes Vedkommende af Fogderne og for Pante- og Brevskriverforretningernes Vedkommende af Pante- og Brevskriveren.

§ 17.

Udenfor København bestaa Underretterne hver af en Dommer, der tillige er Retsskriver.

Forelagte Lovforslag m. m. 210

Til Forretningerne som Retsskriver henregnes:

1) Besørgelsen af de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser, derunder Udskrifter af Retsbøgerne;

2) Oppebørsel af Retsafgifter og Regnskabsaflæggelse herfor; og

3) Ekspedition af Dokumenter, der tinglæses eller aflæses, og Førelse af Skøde- og Pantebøgerne.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere, ansættes en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skrive- ren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og Skifte- forvaltningen,

Paa Underretsdommerens Begæring kan der af Landsrettens Formand med- deles dertil egnede Personer (§ 45) Bemyndigelse til paa Dommerens Ansvar at ud- føre Fogedforretninger, de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger eller Dele af samme samt de i § 1018, 1ste Stykke, omhandlede Forhør. Bemyndigelse til at udføre nogen Del af de egentlige Dommerforretninger kan kun meddeles af Justits- ministeren.

Med Hensyn til Udlægs og Udpantningers Foretagelse ved Politimesteren og Sognefogden gælde Reglerne i 3die Bogs 3die Afsnit.

§ 18.

I Søsager samt i de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Søretterne, tiltrædes Underretten udenfor København af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Sørætter af 12. April 1892 §§ 2, 3. 4 og 5, og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de i nævnte Lovs § 1f 2det Stykke, 1ste og 2det Punktum, angivne Tilfælde.

§ 19.

Ved kongelig Anordning bestemmes Tingstederne for Underretterne udenfor København.

Tildeles der en Retskreds flere Tingsteder, fastsætter Anordningen de Dele af Kredsen, som med Hensyn til Rettens ordentlige Møder skulle henhøre til ethvert af disse. Tinglæsning og Aflæsning af Dokumenter kan for hele Retskredsen foregaa ved ethvert af Tingstederne i samme.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afgang herfra.

Skønnes det efter Omstændighederne fornødent, kan det ved kongelig Anord- ning bestemmes, at Dommeren paa et eller flere Steder i Retskredsen udenfor Hoved- tingstedet vil have at indrette en Afdeling af sit Embedskontor og holde denne aaben en passende Tid daglig efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse til Foretagelse af Embedsforretninger i det ved Anordningen nærmere bestemte Omfang. Ved enhver saadan Afdeling skal Dommeren have en autoriseret Fuldmægtig bosat.

Der tilkommer Underretterne den samme Myndighed til at bestemme, at Domsforhandlingen skal foregaa udenfor Rettens Sæde, som ved §11, 2det Stykke, 1ste Punktum, er tillagt Landsretten.

§ 20.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Rets- sager dannede Retter. naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Ind-

sigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvisning af dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

Sø- og Handelssager, der ellers vilde være at behandle udenfor København, kunne, naar Parterne ere enige herom, indbringes for Sø- og Handelsretten i København

§ 21.

Regeringens Ret til at anordne ekstraordinære Retter vedbliver indtil videre i sit nuværende Omfang. Saadanne Retter ville i alle Henseender i Sager, der falde under nærværende Lov, have i deres Fremgangsmaade at anvende denne Lovs Regler uden dog at være bundne ved Bestemmelsen om Retskredsens Grænser.

For saa vidt Straffesager angaar, kan dog de ekstraordinære Retters Virksomhed ikke udstrækkes ud over Sagens Undersøgelse, i hvilken Henseende Bestemmelserne i 4de Bog, 2det og 3die Afsnit, blive at iagttage, hvorimod Sagens Paa-dømmelse skal ske ved de ordinære Domstole.

De ekstraordinære Retter staa i alle Afgørelser under Kære og Anke umiddelbart til Højesteret.

Ligeledes kan Kongen dels i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Overtrædelse af den borgerlige Lovgivning, og tillige for Forhold, der vedrøre Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes enten ved gejstlig eller ved borgerlig Ret. dels i Sager, hvorunder Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I disse Tilfælde kan Kongen tilforordne de borgerlige Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de borgerlige Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Medlemmer som Dommere.